

Till samtliga riksdagsledamöter och partiledare.

All makt i Sverige utgår från folket enligt regeringsformen, innebärande att folket i allmänna val väljer folkvalda att företräda dem. Nästa år väljer vi medborgare folkvalda för mandatperioden 2018 -2022.

Vi tillskriver dig som folkvald företrädare för oss i Sveriges nuvarande riksdag i en för oss som enskilda fastighetsägare mycket angelägen fråga, nämligen VA frågan. FN har 2010 proklamerat att tillgång till rent vatten är en grundläggande mänsklig rättighet. EU har beslutat om ramdirektivet för vatten 2001 med syfte att uppnå ” god status för Europas floder, sjöar och grundvatten.

Vattentjänstlagen eller LAV är implementeringen i Sverige av EU:s vattendirektiv. Vattendirektivet uttalar att största möjliga miljönytta ska uppnås till lägsta möjliga kostnad, miljöåtgärderna ska vara kostnadseffektiva, vattendirektivet är teknikneutralt för vilka lösningar som krävs för god ekologisk vattenstatus.. I vattendirektivet gäller alltså nyttokostnadsprincipen vid genomförande av relevanta åtgärder. Vattentjänstlagen är konstruerad 2006 så att kommunen ska tillgodose att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Kommunen ska om sådant behov föreligger besluta om verksamhetsområde inom vilket vattentjänst behöver ordnas och se till att behovet snarast och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA anläggning. Kommunen behöver alltså inte ha saklig grund, dvs. bevisa att berörda fastigheters VA status utgör en fara för människors hälsa och miljön.

Om endast en fastighetsägare vill anslutas till kommunalt VA, men övriga inte vill innebär nuvarande lag att en minoritet kör över majoriteten, vilket vi inte anser är förenligt med begreppet demokrati i Sverige. Den enskilde fastighetsägaren är genom denna konstruktion av LAV § 6, helt rättslös gentemot kommunen, då domstolarna i sin tillämpning inte ifrågasätter om det föreligger vad kommunen påstår rekvisitetén, en fara för människors hälsa och miljön. Någon objektiv saklig undersökning på plats av den enskilde fastighetens VA status gör inte kommunerna utan deras beslut att fastigheten utgör en fara för människors hälsa och miljön är en ren skrivbordsprodukt från deras sida. Domstolarna begär heller inte vid sin prövning att kommunen ska bevisa att rekvisiten i LAV § 6 föreligger, dvs att de har saklig grund för sitt beslut. Det föreligger alltså omvänd bevisföring i juridiken.. Den enskilde fastighetsägaren ska alltså bevisa sin oskuld, inte kommunen som påstår att fastighetsägaren är skuld till att förorena miljön.

I den översyn av lagen som nu pågår borde kommunerna åläggas en kontinuerlig tillsyn av befintliga enskilda lösningar och komma med åtgärdsförslag i de fall det finns undermåliga VA lösningar till gagn för vår miljö. Fokus från staten borde vara att ge incitament för teknikutveckling så att billig och miljömässigt godkänd reningsteknik för enskilda avloppsanläggningar utvecklas utifrån vattendirektivets nyttokostnadsprincip. Majoriteten av fastighetsägare har fullt godkända VA anläggningar med egen eller gemensamma brunnar i

vattenföreningar enligt anläggningslagen, septitank och trekammarbrunn som inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.

Nuvarande vattentjänstlag från 2006 bygger på en felaktig grund, nämligen att det är fosfor från små enskilda VA anläggningar som orsakar föroreningarna i våra floder och vattendrag. Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2006:7) om små avloppsanordningar tar inte upp frågan om retention efter den enskilda VA-anläggningen.

Detta påverkar givetvis bedömningarna som tillsynsmyndigheterna gör. Senare års forskning i Sverige som också har stöd i internationell forskning har visat att marken absorberar fosforutsläpp från enskilda VA anläggningar. Markretentionen, det vill säga den mängd fosfor som tas upp av växter, djur och mikroorganismer gör att enskilda avlopp helt enkelt inte läcker ut så mycket fosfor som myndigheterna hävdar. Forskningen visar på, att redan efter 100 meter blir det inte något läckage alls från enskilda avlopp. Många gånger gäller betydligt kortare avstånd.

Det innebär att de modeller som vattenmyndigheterna, Havs och vattenmyndigheten och kommunerna idag räknar efter inte stämmer med verkligheten. Forskarna har inte kunnat hitta någonting som visar att fosfor som släpps ut i mark, skulle nå ytvatten. **Några av forskarna går så långt att de säger att enskilda avlopp inte är något miljöproblem överhuvudtaget om de inte ligger alldeles vid havet eller en sjö, och släpper ut avloppet direkt i vattnet.**

En trekammarbrunn med infiltration eller markbädd behöver ingen ytterligare rening. Trots detta pågår jakten på fosfor från enskilda avlopp för fullt, oaktat att myndigheterna känner till att stora områden i Sverige har brist på fosfor och att åtgärder mot enskilda avlopp är helt meningslösa.

Forskarna bakom denna rapport får stöd av andra experter, som exempelvis forskare på SLU, som tidigare varnat för att reduktion av fosfor i vissa områden rent av kan vara skadligt för miljön.

Enligt forskarna gör myndigheterna inte en rimlighetsbedömning när man fattar beslut om långtgående åtgärder. Kostnaden för att rena ett enskild avlopp från fosfor ligger på mellan 10 000 - 20 000 kronor per kilo. Detta innebär att det är den i särklass minst kostnadseffektiva åtgärden, tväremot EU:s vattendirektivs nyttokostnadsprincip med största möjliga miljönytta till lägsta kostnad.

Det rimliga är ju att kommunerna mäter eventuella förhöjda halter i recipienten, det vill säga närmaste vattendrag och låter fakta avgöra eventuella behov av åtgärder. Lagstiftningen bygger på gränsvärden, och om det inte går att mäta går det inte heller att bevisa att ett enskilt avlopp faktiskt utgör ett miljöproblem.

Att tillämpa omvänd bevisbörda är juridiskt mycket tveksamt, särskilt som man använder miljölagstiftningen för att tvinga fastighetsägare till investeringar på mellan 100 000 - 1000 000 kronor.

Kommunerna bortser helt från proportionalitetsprincipen, alltså att en åtgärd måste stå i rimlig proportion till nyttan. Detta innebär alltså att nuvarande lag och tillämpningen av densamma vilar på en osaklig grund, vilket Havs och Vattenmyndigheten, HaV i Göteborg har kunskap om, men underlåtit att informera Sveriges kommuner om, med konsekvensen att

kommunernas hetsjakt på oss enskilda fastighetsägare med tvångsanslutning till kommunalt verksamhetsområde eskalerar.

Detta faktum leder oss till tanken att hela kampanjen mot enskilda avlopp ytterst handlar om vem som ska betala för de åtgärder som genomförs, och att drivkrafterna bakom påverkas av intressen som tjänar på att myten om att enskilda avlopp är miljöbovar hålls vid liv.

Statens kampanj mot enskilda avlopp kostar landsbygdsbefolkningen enorma pengar. Om alla 800 000 enskilda avlopp åtgärdas i genomsnitt för 200 000 kronor, så slutar notan på 160 miljarder kronor. Summan är större än Sveriges avgift till EU, mer än statens utgifter för rättsväsendet och försvaret och mer än den största posten i statens budget, utgifterna för sjuka och handikappade. Det är helt enkelt inte i enlighet med vattendirektivets kostnadseffektivitet.

Vilka är det då som tjänar på detta? Huvuddelen går till entreprenad och VA-branscherna, tillverkare av avloppslösningar och grävmaskinsföretag. Men staten tar 25 procent i moms på detta vilket innebär en inkomst för staten på 40 miljarder kronor vilket är lika mycket som EU avgiften. Kommunerna håvar in 6 - 7 miljarder kronor bara i avgifter och tillstånd så vi förstår att de är angelägna om att tvångsanslutningarna av oss fastighetsägare över hela landet fortsätter.

Hur är det möjligt kanske du undrar? Kommunerna går tillväga på följande sätt.

Först upprättar kommunen en översiktsplan utifrån plan och bygglagen (PBL), som pekar ut lämpliga fritidshusområden som är lämpliga för omvandling till permanentboende. Sen gör kommunen en VA plan för området, där VA frågan ska lösas genom anslutning till det kommunala VA verket. Kommunen ger inte fritidshusområden utökad bygggrätt, dvs. nekar till ny detaljplan om inte fritidshusområdena ansluts till kommunalt VA. Genom att agera så skapar kommunen ett tryck på att fritidshusområdena att ansluta sig till kommunalt VA.

Det finns fritidshusområden där motstridigheterna har blivit väldigt stora mellan de som önskar ökade bygggrätter och de som vill ha sina fritidshus kvar eller investerat i godkända VA lösningar.

Sen beslutar kommunen utifrån VA planen att fritidshusområden med hänvisning till skyddet för människors hälsa och miljön i LAV § 6 måste tvångsanslutas till kommunalt VA genom ett verksamhetsområde.

I kommunens beslut om verksamhetsområde lägger man till kostnader för ytterligare bebyggelse vilket nuvarande fastighetsägare får betala. Kommunen beslutar i vissa fall vidare att besluta om att bygga ut vägarna, asfaltera dem, anlägga cykelbanor och sätta upp belysning. Detta görs med hänvisning till utökad trafik eftersom området nu ska bli så populärt med kommunalt VA och större bygggrätter genom en ändrad detaljplan enligt plan och bygglagen. Slutligen så bygger kommunen VA anläggningen. Eftersom den betalas av

fastighetsägarna, så har kommunen inget intresse av att hålla nere kostnaderna utifrån nyttokostnadsprincipen.

Istället skenar kostnaderna iväg och kommunen höjer anslutningskostnaderna. Problemet blir att eftersom anslutningstaxan gäller hela kommunen så höjs priset också på byggklara tomter inne i tätorten. Kommunen riskerar då att husbyggarkunder väljer en annan närliggande kommun att bygga sitt hus i.

Så här går kommunerna tillväga just nu i Sverige och omvandlar därmed fritidshusområden till permanentboende, och tvingar bort låginkomsttagare och pensionärer från sina fritidshus som de byggt och inte har råd att ha kvar när anslutningsavgiften till kommunalt VA uppgår till mellan 100000 kr - 1000 000 kr.

Detta utgör en tvångssegregering och åldersdiskriminering vilket vi inte anser hör hemma i en rättsstat som Sverige gärna uttrycker sig vara med allas likhet inför lagen. Högsta domstolen har även de i en dom i rättsfallet NJA 1981 s 640, uttalat att VA avgiften i princip skall bestämmas med hänsyn tagen till den huvudsakliga nytta som varje särskild fastighet har av VA anläggningen och helt bortse från huvudmannens individuella kostnader för fastigheten ifråga.

Det är tusentals fastighetsägare som idag upplever att det LAV § 6 skulle skydda, dvs människors hälsa, inför hotet om tvångsanslutning till dessa summor åsamkas en psykisk ohälsa och depressioner, genom hotet av denna ekonomiska våldtäkt i bästa metoo-anda från kommunernas sida.

Från oss fastighetsägare är det helt orimligt att kommunerna tillåts, med miljön som argument, fördriva fastighetsägare från deras hus precis som i forna tiders Ryssland, för att få in kapitalstarkare kommunmedborgare och därigenom högre skatteintäkter till kommunen. Idag tillämpar kommunerna fri prissättning av VA anslutning till kommunalt verksamhetsområde vilket inte heller är förenligt med vattendirektivets sociala kostnadsfördelningsprincip. Många fastighetsägare har mindre fritidshus vars marknadsvärde understiger den faktura de får från kommunen för tvångsanslutningen. Av dessa finns många pensionärer vilka inte får låna i bank till den ouppnåeliga anslutningskostnaden de måste betala till kommunen.

Om nuvarande vattentjänstlag inte ändras i nu pågående översyn, kommer inte hela Sverige att leva, vilket ofta sägs vara en politisk ambition. Landsbygden kommer att avfolkas då VA kostnaderna, såväl anslutningsavgiften, som brukningsavgiften kommer att chockhöjas i Sverige i närtid. Orsaken till detta är det stora eftersatta underhållsbehov som föreligger i Sveriges 290 kommuner. 2012 beräknades detta av Sveriges Kommuner och Landsting till 500 miljarder kr för utbyte av gamla trasiga VA ledningar. Idag nämns att detta uppgår till 800 miljarder kr.

Av HSB tidningen 2017 framkommer att 8 av 10 kommunala VA chefer säger att det kommer att bli chockhöjningar av VA avgifter för alla fastigheter på grund av detta ofantligt

undersatta underhållsbehov i kommunerna. VVS entreprenörerna uttrycker i denna artikel samma uppfattning om vad som väntar alla VA konsumenter med kommunalt VA. Vi kan konstatera att det finns många intressenter inom expertgruppen i pågående översyn av LAV. Sveriges Kommuner och Landsting som kommunernas intresseorganisation och Svenskt Vatten som SKLs vattenorganisation ingår och bevakar sina särintressen av en fortsatt lag med enbart storskaliga lösningar med kommunalt VA istället för småskaliga, kostnads-effektiva och mer miljömässiga lösningar. Någon representation från berörda fastighetsägarna i expertgruppen finns inte. Inte heller från forskarhåll finns representanter.

Från fastighetsägarperspektivet kan vi inte annat än tolka avsaknaden av vår representation på något annat vis än att den politiska ambitionen från regeringen är att fortsätta med storskaliga kommunala lösningar i en reviderad vattentjänstlag. Vi styrks i denna vår uppfattning av senare tids nymornade intresse från näringslivet om det omfattande underhållsbehov som kommunerna har framför sig och där näringslivet, VA entreprenörerna ser möjligheter till att göra en stor vinst på utbytet av VA ledningar för 800 miljarder kr. Fakturan kommer att gå till kommunala VA konsumenter i vilka vi inte vill ingå. Denna idag av kommunerna helt felaktiga tillämpning av vattentjänstlagen gentemot fastighetsägare bygger på kommunernas godtycke i tillämpningen av LAV § 6, och vilar på den osakliga grunden att fosfor inte absorberas av marken kan inte tillåtas fortsätta utan måste ändras i grunden.

Sverige står nu inför ett vägval, vägvalet handlar om att uppnå vattendirektivets syfte, god ekologisk vattenstatus till 2029, genom att tillämpa dess nyttokostnadsprincip och växla om från storskaliga lösningar till småskaliga, kostnadseffektiva, lokalt anpassade och flexibla lösningar så att hela Sverige kan leva och inte bara tätorterna. Vägvalet är att i pågående översyn, som vi förstått vid möte med utredaren är hårt styrd av givna kommittédirektiv från regeringen, utgå från att lösningen för att uppnå god ekologisk vattenstatus är teknikneutral och att markretentionen gör att småskaliga lösningar är billigare och hushållar mer med våra naturresurser än storskaliga kommunala dito.

Utvecklingen inom EU med kommande kretsloppsdirektiv förordar småskaliga lösningar för bästa möjliga miljönytta för insatt åtgärd. De kommunala VA verken behöver i många fall moderniseras med tanke på nya reningskrav, då många av dessa vid så kallad breddning släpper ut orenat vatten i våra vattendrag vilket utgör en negativ påverkan för god ekologisk vattenstatus. Vägvalet handlar också om att gemensamhetsanläggningar drivna på liknande sätt som dagens vattenföreningar blir billigare för alla parter, bättre för miljön och mera anpassade till lokala förhållandena.

Småskaliga lösningar är inte heller så sårbara som storskaliga kommunala för den omvärld som vi de senaste åren sett otaliga exempel på. Vi talar här om driftstopp som i Östersund där vattnet förorenades och blev odrickbart under flera månader. Vi talar om att man med dator gick in i kommunala vattnet i HSB lägenheter i Linköping helt nyligen och helt sonika stängde av varmvattnet för de boende utan att kommunen hade någon datasäkerhet. Cyberattacker börjar höra till vår vardag och konsekvenserna av dessa är att man slår ut all

vattenförsörjning till skillnad mot småskaliga lösningar med brunn. Cyberattacker kan också leda till att reningsverkens förmåga att rena avloppsvattnet helt slås ut, och dricksvattentäkter för många miljoner människor, särskilt kring Mälaren, blir förstörda.

I remissyttrandena till nuvarande vattentjänstlag 2005 var det endast en remissinstans som lyfte fram dessa farhågor med driftsstopp av kommunala VA verk. Vi får inte riskera att vi står utan vatten i en sådan situation då människan inte klarar sig utan vatten någon längre tid för att kunna överleva. Att inte göra ett nytt vägval i synen på hur vi i Sverige löser VA frågan innebär med nuvarande storskaliga lösningar att en fortsatt tillämpning med tvångsanslutning av potentiellt 800 000 fastigheter kommer att bli väldigt dyrt både för den enskilda fastighetsägaren som samhället och det till ingen miljömässig nytta.

Att istället ändra lagen och utgå ifrån småskalighet skulle innebära att hela Sverige får leva. Finlands riksdag har insett detta och där tillåts småskaliga lösningar och någon tvångsanslutning av enskilda fastighetsägare mot deras vilja sker inte utifrån EUs vattendirektiv utan nyttokostnadsprincipen gäller. Som FN säger är rent vatten en mänsklig rättighet.

Vi är oberoende fastighetsägare runt om i Sverige som reagerat mot denna ekonomiska våldtäkt, i bästa metoo-anda som kommunerna utsätter oss för och vi protesterar mot detta rättsövergrepp. Vårt stuguppror gentemot tvångsanslutningar till kommunalt VA visades i TV 4 program Kalla fakta 2017-10-16 och vi har en egen hemsida, www.va-i-tiden.se där du kan gå in och se mer om vad som pågår i Sveriges kommuner gentemot oss fastighetsägare. Vi upplever mycket tydligt att våra kommuner använder vattentjänstlagen för egna dolda agendor kring bebyggelseutveckling, och som t ex i Köping bekostar muddring av Mälaren för att utöka hamnens kapacitet. Då vi fastighetsägare ställer frågor får vi inga svar, detta gäller explicit Köpings kommun som konsekvent inte besvarar frågor.

Vi har haft otaliga kontakter med kommuner, länsstyrelser, domstolar kring ansvar i VA frågor och här framgår med all önskvärd tydlighet den oklarhet som finns kring vem som har ansvar för vad inom VA-lagstiftningen. Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för kommunerna i VA frågor, säger skriftligt från landshövdingen att de inte har något som helst ansvar i VA-frågor oaktat att de har tillsynsansvar Alla myndigheter hänvisar till varandra, ingen har något helhetsansvar gentemot oss fastighetsägare.

I pågående översyn ska kommunerna fråntas rätten enligt regeringsformen att besluta om verksamhetsområden och istället ska detta läggas på en myndighet för en likvärdig bedömning och inte ett godtycke.

Vi har uppvaktat såväl miljödepartementet, som särskilde utredaren Anders Grönvall med våra upplevelser och våra synpunkter om vad som måste ändras i nuvarande vattentjänstlag. Se

<http://www.va-i-tiden.se/2017/12/26/sammanstallning-av-argument-infor-vart-besok-pa-miljo-departementet/>

Vi kräver totalstopp för nya va-verksamhetsområden, samt omedelbart stopp för va-verksamhetsområden som redan är beslutade men inte genomförda. En i nuläget stark forcering av genomföranden, i beslutade verksamhetsområden, kommer att leda till ännu fler personliga tragedier bland enskilda fastighetsägare till ingen nytta för miljön eller hälsan.

För oss som undertecknar denna skrivelse är det viktigt att framhålla fakta och vara källkritiska i vårt agerande. Det vi framhåller t.ex. gällande retention är förankrat hos ledande experter inom området bl.a. Peter Ridderstolpe som är en av författarna till den nu aktuella retentionsrapporten som ligger hos Hav och Vattenmyndigheten. Övriga påståenden och exempel omkring människor som drabbats av kommunernas tvångsanslutning är direkt kopplade till vår direkta närhet, genom bekanta, eller t.o.m. egen släkt. Men även genom våra kontakter i "va i tiden-nätverket", så ser vi att så sker över hela Sverige.

Då du som riksdagsledamot företräder medborgarna vill vi inför 2018 års val veta hur du ser på frågan, om nuvarande vattentjänstlag och kommunernas tillämpning av densamma ska tillåtas avfolka landsbygden, samt tvinga pensionärer i fritidshusområden och på landsbygden att paniksälja sina hus då de inte kan betala den godtyckligt höga av kommunen beslutade anslutningsavgiften i strid med Högsta domstolens dom 1981. Berörda fastighetsägare drabbas av psykisk ohälsa, av en lag som ska skydda människors hälsa. Kommunernas agerande är ingenting annat än en kränkning av berörda fastighetsägare där man enbart hänvisar till att LAV § 6 gäller oavsett konsekvenserna för den enskilde och avsaknad av miljönytta.

Vi oberoende fastighetsägare vill ha dina synpunkter på vår skrivelse, samt veta om du avser att vidta några initiativ och åtgärder för att tillse att pågående LAV översyn fokuserar på småskaliga, kostnadseffektiva, mindre sårbara och mer miljömässiga VA lösningar för enskilda VA anläggningar så att hela Sverige får leva. Vi vill inför 2018 års val få din syn på hur du anser att de av oss redovisade problemen med nuvarande LAV ska åtgärdas så att människor inte ska fortsätta att tvångsfördrivas från sina hem med hänvisning till miljö argumentet i LAV § 6. Vi ser fram emot ditt svar på denna e-postadress och ser gärna att du kontaktar oss för en vidare dialog.

För VA i Tiden, 2018-01-15

Lars-Göran Carlsson, Anders Segerberg, Kent Leonardsson, Anders Moen och Rolf Almstedt.

